

poëzie Janita
Monna

Poëzie Dorien de Wit

Dorien de Wit dicht met de lineaal

3 april 2021

Dorien de Wit gaat met een lineaal de wereld te lijf, en schept ingenieuze beelden.

We reizen dan wel minder vaak, maar nog steeds kan de trein waarin je zit vertraging hebben. Dan kun je om de tijd de doden voor de zoveelste keer het nieuws op je telefoon gaan checken. Je kunt ook gaan dwalen in je verbeelding en plannen bedenken. Ogenschijnlijk eenvoudige, concrete plannen, maar met grootse effecten. Dorien de Wit doet een voorzet: ‘een heel dorp van oost naar west verschuiven/ tegelijk met de draaiing van de aarde/ zodat in het dorp geen tijd meer verstrijkt’. In haar onlangs verschenen debuut *Eindig de dag nooit* met een vraag staan meer van dit soort prikkelende ideeën.

De Wit won in 2017 de Turingwedstrijd met haar gedicht ‘Legenda’. Daarin liet ze al zien: in haar werk is druk grensverkeer tussen werkelijkheid en verbeelding. Haar gedichten zijn te lezen als pogingen om met een steeds kantelend perspectief grip te krijgen op wat zich in en om haar heen beweegt. Bijvoorbeeld omdat daar dingen gebeuren die het verstand te boven gaan:

‘ik kreeg eens heel slecht nieuws/door de schok verschoof ik in mijn
lichaam/ sindsdien is er iets veranderd/ zitten mijn ogen op de verkeerde
plek/ besta ik niet meer recht achter mijn gezicht’

Om de wereld weer kloppend te krijgen, gaat De Wit, die ook beeldend kunstenaar is, die als het ware met een lineaal te lijf. Dat leidt tot heel bewuste gedichten, vol ingenieuze beelden; gedichten waarin de werkelijkheid soms even maakbaar lijkt – je kunt een vliegtuig laten verdwijnen, door een vinger tussen je oog en het luchtruim te schuiven – om vervolgens vast te stellen dat alles wat beweegt zich aan een strakke regie onttrekt: ‘de wereld groeit sneller dan ik lijnen kan trekken’. Verschuivende perspectieven leiden tot vervreemdende ervaringen – ‘vanaf de keukentafel bekijk ik mijn huis van de buitenkant/ zie mezelf op Google Street View/ verdeeld in twee momenten’.

Gedachten over afscheid, vertrek, een verlangen naar houvast, ‘heelalangst’, de wens het lichaam weer passend te krijgen, De Wit omkleedt het met bedrieglijk kalme regels. Behoedzaam sust ze existentiële angsten. Soms is denken aan werkzaamheden aan het spoor genoeg: ‘gelukkig: terwijl ik slaap/ zijn mensen in de weer/ om de wereld overeind te houden/ een man giet een roodgloeiende brij in de tramrails’.

Dorien de Wit

Eindig de dag nooit met een vraag

De Arbeiderspers; 80 blz. € 18,99

legenda

een lijn op papier is een grens tussen twee vlakken

een golvende lijn betekent dat de grens beweegt

twee golvende lijnen onder elkaar zijn water

mijn vingertoppen maken afdrukken op alles wat ik aanraak

elke vinger heeft een eigen patroon als hoogtelijnen op een plattegrond

ik laat een spoor achter op de tafel, de potloden, mijn glas

in de bergen is de horizon een golvende lijn

staand op een berg ben ik onderdeel van die lijn

ik pak de bovenste steen en verander de horizon

de steen is een bergtop die in mijn handpalm past

ik gooi de bergtop in het dal

Uit: Eindig de dag nooit met een vraag, Dorien de Wit

Janita Monna (1971) is journalist en recensent. Ze was redacteur bij Poetry International en nam het initiatief voor de jaarlijkse Gedichtendag. Voor Trouw schrijft ze over poëzie.